

حکومت سندھ

ماحولياتي ۽ سماجي انتظام جو منصوبو (اي ايس ايم پي) برسات / پوڏ متاثر روڊن جي بحالي لاءِ، ضلعو حيدرآباد

PEAS Consulting Pvt.Ltd.
Shajkh daman to Kot Baracho Tehsil
Chinni Sh.Daman km 5-000 start
27.12.2022 18:00
26.37621, 67.66138
Manchar Lake Rd, Sindh

PEAS Consulting Pvt.Ltd.
Prestressed Bridge to LS Band Bawalpur
LS Band Press. Brg.to bilawa. 2-00
28.12.2022 10:27
26.45031, 67.82386
Unnamed Road, Sindh

سندھ فلڊ ايمرجنسي بحالي پروجيڪٽ (ايس ايف اي آر پي)

پروجيڪٽ تي عملدرآمد يونٽ
ايس ايف اي آر پي - پي آءِ يو

جون 2023

ايگزيڪيوٽو خلاصو

2022 جي مون سون جي موسم صوبي ۾ تيز برساتن سان گڏ درياھه جي وڏي ٻوڏ سان گڏ آئي. مختلف ضلعن ۾ 900 ملي ميٽر برسات رڪارڊ ڪئي وئي آهي. سنڌو درياءَ ۾ تيز برساتن ۽ مقامي برساتن سبب ان جو وهڪرو 0.6 ملين ڪيوسڪ کان مٿي رڪارڊ ڪيو ويو. ڪيرٿر جبل مان نڪرندڙ جبل طوفان سبب ڪوٽڙي بئراج وٽ وڏي ٻوڏ برقرار آهي. ٻن مهينن جي برساتن ۽ سنڌو درياھه ۾ آيل ٻوڏ انساني جانين، چوپائي مال، فصلن، گهرن، خانگي عمارتن، صنعتن، روڊن، آبپاشيءَ جي سرڪاري اڏاوتن کي تمام گهڻو نقصان پهچايو. درياھه جي حفاظتي بندن (بندن) ۽ نيڪال جا نيت ورڪ ۽ ريلوي.

سنڌ فلڊ ايمرجنسي ريهيبلٽيشن پروجيڪٽ (SFERP) برساتن ۽ ٻوڏ متاثر علائقن جي متاثر ضلعن، تعلقن ۽ UCs ۾ ڳوٺاڻن (فارم ڪان مارڪيٽ) روڊن جي بحالي/بحالي ڪندو. پروفائيل ڪي وڌائڻ، ڪراس-ڊرينج ڍانچي جي مناسبيت سڀ عنصر آهن جيڪي آبپاشي/يا ٻوڏ لڳ ڀڳ ڊيزائن ڪي منهن ڏيڻ لاءِ سمجهيا وڃن ٿا. فرش جي جوڙجڪ نمبرن ۾ سڌارو هڪڙو اضافي فائدو آهي.

موجوده انوائرمينٽل اينڊ سوشل مئنيجمينٽ پلان (ESMP) ماحولياتي اثرن ۽ جزن جي گهٽتائي جي نمائندگي ڪري ٿو- 1: انفراسٽرڪچر جي بحالي، ذيلي جزو 1.2: ضلعي حيدرآباد جي مختلف علائقن ۾ 03 روڊن جي بحالي. انتظامي لحاظ کان سڀ رستا حيدرآباد ٻهراڙي تعلقن ۾ اچن ٿا.

سنڌ انوائرمينٽل پروٽيڪشن ايڪشن پلان (SEPA) سنڌ انوائرمينٽل پروٽيڪشن ايڪشن پلان (ماحولياتي جائزي) ضابطن، 2021 جي مطابق، ذيلي پروجيڪٽ ڪيٽيگري شيڊول II جي تحت اچي ٿو. F - ٽرانسپورٽ 3. هڪ کان وڌيڪ موجوده روڊن جي بحالي يا ٻيهر تعمير يا تعمير. شهري علائقن ۾ ڪلوميٽر ۽ ڳوٺاڻن علائقن کان 5 ڪلوميٽر کان وڌيڪ“ (ٻه رستا 5 ڪلوميٽر کان وڌيڪ آهن). تنهن ڪري، سنڌ انوائرمينٽل پروٽيڪشن ايڪشن پلان (ماحولياتي جائزي) ضابطن، 2021 جي سنڌ انوائرمينٽل پروٽيڪشن ايڪشن، 2014 جي مطابق ابتدائي ماحولياتي امتحان (IEE) جي ضرورت پوندي.

بحالي/بحالي جا ڪم موجوده رائٽ آف وي (RoW) تائين محدود آهن، تنهن ڪري، تجويز ڪيل منصوبي ۾ ڪجهه ننڍا ڪاري ماحولياتي اثر پوندا، جيڪي واپس ڪري سگهجن ٿا ۽ مختصر مدت سان سائيت-مخصوص آهن. تنهن ڪري، هي ذيلي پروجيڪٽ SFERP جي ESMF تحت اعتدال پسند خطري جي درجي ۾ اچي

ٿو. ماحوليات ۽ سماجي انتظام جو منصوبو (ESMP) ان مطابق تيار ڪيو ويو آهي ته جيئن وچولي سطح جي ضرورتن کي پورو ڪري سگهجي

ان کان علاوه، ذيلي پروجيڪٽ جي اسڪريننگ چيڪ لسٽ ذريعي ڪئي وئي جيڪا ماحولياتي ۽ سماجي مسئلن کي ڏيکيندي. انفرادي چيڪ لسٽن کي ڀرڻ لاءِ سروي ڪيا ويا ۽ سروي دوران نوٽ ڪيل ماحولياتي ۽ سماجي خدشن جو خلاصو. تجويز ڪيل پروجيڪٽ جي بحاليءَ جا ڪم مقرر ڪيل RoW اندر متوقع آهن. ڪوبه عوامي انفراسٽرڪچر يا تجارتي سرگرميون RoW اندر موجود نه آهن. جڏهن ته اڻ سڌي طرح اثرن جو جائزو ورتو ويو آهي 200 ميٽر/656 فوٽ بفر زون جي تجويز ڪيل روڊن تي (100 ميٽر/328 فوٽ هر پاسي کان سينٽرل لائين). بحاليءَ جي ڪمن جي وڻن کي نه پٽيو ويندو ۽ نه وري ٻيهر اٽڻ جي ضرورت پوندي ڇو ته موجوده RoW تجويز ڪيل بحاليءَ جي ڪمن لاءِ استعمال ڪئي ويندي. ذيلي پروجيڪٽ جي علائقن جي ويجهو (500 ميٽرن جي اندر) ڪوبه آثار قديمه وارو ماڳ نه ڏٺو ويو ۽ پيش ڪيل ذيلي پروجيڪٽ جي سائين تي يا ويجهو ڪوبه فني ثقافتي وسيلو نه ڏٺو ويو جيڪو شايد تعميراتي سرگرمين کان متاثر ٿي سگهي. تعميراتي علائقي ۾ ڪوبه قبرستان موجود ناهي. ڪيتريون ئي آباديون تجويز ڪيل بحاليءَ جي ڪمن جي ويجهو پر RoW کان ٻاهر ڏٺيون ويون. تعميراتي مرحلي دوران، ڪجهه سماجي طور تي حساس رسيپٽرز جهڙوڪ مسجدون، اسڪول، بنيادي صحت يونٽ قبرستان، وغيره اڻ سڌي طرح متاثر ٿي سگهن ٿا پر اهو اثر عارضي ۽ پوئتي موٽڻ وارو آهي جيڪو گهٽ اهميت سان مختصر مدت (گهٽائي جي قدمن کي اپنائڻ سان). تجويز ڪيل ذيلي پروجيڪٽ واري علائقي جي ويجهو ڪوبه محفوظ ٻيلو نه ڏٺو ويو. جيتري حد تائين ذيلي پروجيڪٽ جي ايراضيءَ جو تعلق آهي، انهن پنهنجي نباتاتي ۽ ٻوٽن جي ڪنهن به قسم جي خطرناڪ يا خطري واري نسل کي ذيلي پروجيڪٽ جي سائين تان رڪارڊ نه ڪيو ويو آهي.

تجويز ڪيل سب پروجيڪٽ جا علائقا اوڀر سنڌ، ضلعي حيدرآباد ۾ آهن. ذيلي پروجيڪٽ جو علائقو زون 2 A ۾ اچي رهيو آهي، جنهن ۾ چوٽي گرائونڊ ايڪسيلريشن (PGA) 0.08 کان 0.16 تائين مختلف آهي (پاڪستان بلڊنگ ڪوڊ آف پاڪستان، 2007). اهو هڪ گهٽ نقصان واري خطري وارو علائقو آهي، مطلب ته اهي علائقا جيڪي انهن علائقن هيٺ اچن ٿا انهن ۾ زلزلي جا امڪان گهٽ آهن.

گندگي روڊن تي گاڏين جي ترنگه ڪجهه مٿي جي اخراج ۽ شور آلودگي جو سبب بڻائيندو آهي جنهن جو اثر ڪافي مقامي آهي. گاڏين جي نڪرڻ واري پاڻپ مان خارج ٿيندڙ مکيه آلودگي جا ذرات، ڪاربن مونو آڪسائيڊ، سلفر ڊاءِ آڪسائيڊ ۽ نائٽروجن آڪسائيڊ آهن. اهي اخراج عام طور تي روڊن جي ڀرسان هوا جي معيار کي متاثر ڪن ٿا. بهرحال، تجويز ڪيل منصوبي جي مداخلت واري علائقي ۾ روڊن تي ترنگه نيشنل هاءِ ويز يا ٻين وڏن روڊن جي پيٽ ۾ گهٽ آهي. مٿاڇري ۽ زميني پاڻي، فضائي هوا ۽ شور جي ڇاڇ جو تعمير جي شروعات کان اڳ نيڪيڊار پاران-SEPA منظور ٿيل ليم ذريعي تعميراتي سپروائيزري ڪنسلٽنٽ (CSC) جي رضامندي سان ڪئي ويندي.

ذيلي پروجيڪٽ جو علائقو پهراڙي واري علائقي ۾ اچي ٿو ۽ هڪ محدود متنوع رهائش گاهه آهي، جيڪا چند قسمن جي جانورن ۽ گلن جي نسلن جي مدد ڪري ٿي. جيئن ته ذيلي پروجيڪٽ واري علائقي ۾ آبادي وڌي وئي آهي، جهنگلي جيوت جي گهٽائي ۽ تنوع گهٽ ۾ گهٽ گهٽجي ويو آهي. ٿلهي جي ننڍڙن نسلن مان اڃا تائين مليا آهن ڳاڙها لومڙ ۽ چوها جيڪي ٻڌايو وڃي ٿو ته ڀرپاسي جي سڀ پروجيڪٽ واري علائقي ۾ رهائش پذير آهي. سانڀ ۽ پڪريون پڻ آباد آهن. خنزير جيتوڻيڪ گهٽجي ويا آهن، پر اڃا به گهٽ تعداد ۾ مليا آهن. قدرتي ٻوٽي گهڻو وقت اڳ مڪمل طور تي فصلن سان تبديل ٿي چڪي آهي. هن وقت، عام طور تي نسلن جو ميلاپ ملي ٿو. علائقو تقريبن هڪ ڏهاڪي تائين زرعي مقصدن لاءِ استعمال ڪيو ويو آهي. قدرتي فلورا مڪمل طور تي پوکي ڪيل نسلن سان تبديل ٿي چڪو آهي. مکيه وڻ آهن بام (populus euphratica)، ڪنڊي (prosopis specigera)، (mimosa sivilisa) سراس، Pipal (ficus religiosa) قدرتي ٻوٽا ڪل، پيارا، ٿهڙ ۽ ڍور آهن.

هن ذيلي منصوبي لاءِ ڪنهن به خانگي زمين جي حصول جي ضرورت ناهي. ان کان علاوه، ڪنهن به اڏاوتن کي ڊاهڻ ۾ ملوث نه هوندو ۽ ڪنهن کي ٻيهر آباد ڪرڻ جي ضرورت نه هوندي، ڇاڪاڻ ته سڀ پروجيڪٽ وارا علائقا گهٽ آبادي وارن علائقن ۾ آهن ۽ آبادي پڪڙيل آهي. جيتوڻيڪ سماجي ۽ ماحولياتي اثرات صرف خارجي افرادي قوت جي آمد، غير محفوظ ٿيل رهجي ويل ضايع ڪرڻ، ۽ مزدورن ۽ ڪميونٽي لاءِ پيشه ورانه صحت ۽ حفاظت جي مسئلن جي ڪري پيدا ٿي سگهن ٿا، تنهن ڪري ESMP تيار ڪيو ويو آهي. موجوده تريڪ مواد جي نقل و حمل لاءِ استعمال ڪيو ويندو، ۽ اهو مواد جي نقل و حمل جي قابل آهي. ناڪاري اثر صرف تعميراتي مرحلي دوران متوقع ٿي سگهي ٿو، جيڪو صرف هن ننڍڙي عرصي تائين

ختم ٿيندو. بهرحال، رپورٽ ۾ تجويز ڪيل گهٽتائي جي قدمن کي تعميراتي مدت دوران ٺيڪيدار پاران سختي سان يقيني بڻائڻ جي ضرورت پوندي.

متوقع ناڪاري اثرن کي گادي ۽ مشينري جي مناسب چڪاس ۽ سار سنڀال جي ذريعي گهٽائي سگهجي ٿو ته جيئن اخراج کي گهٽائي سگهجي، شور کي ختم ڪرڻ وارن يا مفلرن کي بهاري سامان لاءِ استعمال ڪيو وڃي ۽ اڻ ڄاتل روڊن کي پاڻي ڏيڻ. تعميراتي ملبي / رهجي ويل فضول جي خراب اثرن تي ضابطو مناسب سنڀالڻ ۽ فوري طور تي هٽائڻ سان. فعال تعميراتي سائيت تي تيل جي فضول کي مناسب استوريج ۽ هٽ ڪرڻ ۽ گندي پاڻي جي علاج ذريعي پاڻي جي آلودگي تي ڪنٽرول. سينٽري اسٽوريج ذريعي سالد وڀست جو ڪنٽرول ۽ صفائي جي نيڪال لاءِ بار بار گڏ ڪرڻ.

پيشه ورانه محنت ۽ حفاظت کي يقيني بڻايو ويندو مسلسل معائنن جي ذريعي بيمارين ۽ حادثن کي روڪڻ، مزدورن ۽ ڪميونٽي ۾ آگاهي وڌائڻ ۽ صفائي جي قدمن، COVID-19 مينيجمينٽ ۽ مانيٽرنگ ۽ ايمرجنسي جواب ۽ بچاءُ جا طريقا، مناسب صفائي جي سهولتن جي فراهمي، پيئڻ جو پاڻي ۽ ڪچرو. مزدورن لاءِ ٽوپي.

ماحولياتي ۽ سماجي (E&S) مانيٽرنگ سنڌ انوائرمينٽل پروٽيڪشن ايڪٽ 2014، SFERP جي ESMF، SFERP ۽ اسٽيڪ هولڊر اينگيجمينٽ پلان (SEP) لاءِ تيار ڪيل ليبر مينيجمينٽ پروسيجرز جي مطابق ڪئي ويندي ته جيئن گهٽتائي جي منسوبن تي باقاعدي ۽ مؤثر طريقي سان عمل ڪيو وڃي. اهو ٽن سطحن تي ڪيو ويندو. پروجيڪٽ امپليمينٽيشن يونٽ (PIU) جي سطح تي، ماحولياتي ۽ سماجي ماهر حفاظت جي نگراني ڪندا ته يقيني بڻائڻ لاءِ ته گهٽتائي جي منسوبن تي اثرائتي نموني عمل ڪيو پيو وڃي، ۽ باقاعدي سان فيلڊ جا دورا ڪندا. فيلڊ سطح تي، سي ايس سي جو لاڳاپيل عملو وڌيڪ بار بار حفاظتي نگراني ڪندو. ٽئين سطح تي، تعميراتي ٺيڪيدار جي E&S (CC) ٽيم مهينا، ٽه ماهي ۽ ٻه سالي رپورٽون لاڳو ڪندي ۽ تيار ڪندي.

SFERP پروجيڪٽ کي لاڳو ڪرڻ جي مجموعي ذميواري ۽ موجوده ESMP PIU تي منحصر آهي، پراجيڪٽ ڊائريڪٽر جي سربراهي ۾ PIU E&S. ٽيم جي مدد سان آهي PIU. پڻ سي ايس سي کي شامل ڪيو آهي، تعميراتي نگراني لاءِ ذميواري. ان مقصد لاءِ تعميراتي ٺيڪن ۾ مناسب شقون شامل ڪيون وينديون.

6,155,000/- جي الڳ بجيت مختص ڪئي وئي آهي ESMP جي عمل درآمد لاءِ جنهن ۾ شڪايتن جي ازالو ميڪانيزم (GRM) هلائڻ ۽ عام ڪميونٽي جي مدد جي ضرورت شامل آهي. هي ESMP بل ۽ بل آف ڪوانٽيٽيز (BOQ) ۾ هڪ عارضي رقم جي طور تي شامل ڪيو ويو آهي. ESMP جي نفاذ ۾ CC، CSC ۽ PIU کان ان پٽ شامل آهن. CC بنيادي طور تي ESMP ۾ تجويز ڪيل تخفيف جي قدمن تي عمل درآمد کي يقيني بڻائڻ جو ذميوار هوندو، جيڪي معاهدي جي دستاويزن جو حصو هوندا. ان ڪري، BOQs ۾ ماحولياتي گهٽتائي جي لاڳت کي الڳ سر جي طور تي معاهدو دستاويزن ۾ لازمي ڪيو ويندو.

بهرحال، جيڪڏهن CC ESMP جي عمل درآمد ۽ رپورٽنگ جي صحيح طريقي سان تعميل ڪرڻ ۾ ناڪام ٿئي ٿي، ته پروپونٽ ESMP جي تعميل سميت معاهدي جي شرطن جي تعميل کي لاڳو ڪندو. ESMP تي عمل درآمد جي سرگرمين کي آسانيءَ سان هلائڻ لاءِ، اها سفارش ڪئي وئي آهي ته EMP تي عملدرآمد سان لاڳاپيل سڀئي بل / ادائگيون CSC Env & Social پاران منظور / تصديق ٿيل هونديون. ESMP عمل درآمد جي قيمت ڪٽجي ويندي عبوري ادائگي جي سرٽيفڪيٽن (IPC) مان جيستائين تعميل نه ڪئي وڃي.